

Відгук отримано
Голова спеціалізованої
вченої ради ДФ 26.133.066
Докт. мед. наук, проф. Л.С.Хоружий

Голові разової спеціалізованої вченої ради
ДФ 26.133.066
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка
доктору педагогічних наук, професору,
завідувачу кафедри освітології та
психолого-педагогічних наук
Факультету педагогічної освіти
Людмилі ХОРУЖІЙ

ВІДГУК

офіційного опонента **Топольник Яни Володимирівни**, доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» на дисертацію **Тютюнник Анастасії Володимирівни «Методика візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти»** подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

1. Актуальність дисертаційного дослідження.

Візуалізація результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти є нагальною потребою в контексті забезпечення якості вищої освіти в епоху цифровізації суспільства. В умовах сучасного інформаційного суспільства, де знання та інформація є ключовими ресурсами, ефективне представлення та аналіз даних про діяльність викладачів набуває особливого значення. Візуалізація дозволяє наочно відобразити різноманітні аспекти роботи викладачів, такі як наукові публікації, участь у конференціях, керівництво студентськими проектами та інші досягнення. Наявність зрозумілої та доступної візуалізації результатів діяльності викладачів сприяє підвищенню якості вищої освіти, забезпечує прозорість і підзвітність, що дозволяє зацікавленим сторонам (студентам, адміністрації, роботодавцям) оцінювати рівень професіоналізму та

ефективність викладачів, полегшує виявлення найкращих практик та обмін досвідом між викладачами, стимулюючи їх до постійного професійного розвитку та вдосконалення методів викладання. Крім того, в епоху цифрових технологій, коли велика кількість даних генерується в електронному вигляді, візуалізація стає невід'ємною частиною ефективного аналізу та прийняття рішень. Візуальне представлення даних про діяльність викладачів полегшує виявлення тенденцій, порівняння показників та визначення пріоритетних напрямків для вдосконалення.

З огляду на вищезазначене вибір теми дослідження Тютюнник Анастасії Володимирівни є абсолютно виправданим, а актуальність відповідає запитам сучасного суспільства й освіти.

2. Наукова новизна результатів дисертації (теоретичних та/або експериментальних).

Наукова новизна результатів дисертації беззаперечна і полягає у тому, що вперше обґрунтовано та визначено змістове наповнення поняття «методичний супровід візуалізації результатів діяльності викладачів», систематизовано типи й інструменти для візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти за їх ключовими напрямками діяльності, визначено критерії та показники оцінювання ефективності візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти, розроблено і науково обґрунтовано методичний супровід візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти, визначено та експериментально перевірено ефективність методичного супроводу візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти, уточнено сутність поняття «візуалізація результатів діяльності», подальшого розвитку набули теоретико-методичні основи впровадження інструментів візуалізації для моніторингу, аналізу результатів діяльності викладачів з метою їх професійного зростання, саморозвитку та забезпечення якості вищої освіти.

3. Теоретичне і практичне значення результатів дисертації.

На теоретичному рівні дисертація Тютюнник Анастасії Володимирівни вирізняється обґрунтуванням методичного супроводу візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти, визначенні змісту поняття «методичний супровід візуалізації результатів діяльності викладачів» та уточнення поняття «візуалізація результатів діяльності».

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що: створено каталог інструментів, у якому представлений розподіл інструментів за такими групами як інструменти бізнес аналітики, бібліотеки інтерактивних діаграм, інфографіки для візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти за їх ключовими напрямками діяльності (навчальна діяльність, наукова діяльність, міжнародна діяльність, методична робота, організаційна діяльність, соціально-гуманітарна діяльність, професійний розвиток); обґрунтовано та впроваджено методичний супровід візуалізації результатів діяльності викладачів (сформовано колекцію плагінів у системі е-навчання для візуалізації результатів діяльності викладачів ЗВО; розроблено зразки визначених типів візуалізації результатів діяльності викладачів за ключовими напрямками та методичні рекомендації їх використання; розроблено діагностичний інструментарій для визначення ефективності методичного супроводу візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти; розроблено навчально-методичний відкритий комплекс «Візуалізація результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти»); розроблено програму підвищення кваліфікації для викладачів закладів вищої освіти «Візуалізація результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти».

4. Наукова обґрунтованість результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки і результати, що представлено в дисертації Тютюнник Анастасії Володимирівни, слід оцінити як теоретично, методично й емпірично обґрунтовані та достовірні. Вони базуються на використанні загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Загальні висновки у

дисертації, на нашу думку, логічні й переконливі, викладені аргументовано. Вони відповідають поставленим завданням та результатам проведеної роботи. Текст дисертації коректний, характеризується логічним викладом матеріалу, вдало використаним термінологічним апаратом.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Авторський підхід до обраної теми можна охарактеризувати як міждисциплінарний та багатоаспектний. Для реалізації поставленої мети дисертантка вдало поєднала теоретичні, емпіричні та статистичні методи дослідження. Визначені у дисертації завдання здобувачка реалізувала на високому науково-методичному рівні. Констатуємо, що дисертантка володіє методологією наукової діяльності й уміє проводити дослідження. Зазначене вище засвідчує, що здобувачка набула необхідних теоретичних знань, умінь, навичок, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей самостійного дослідника, необхідних для доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

6. Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях.

Отримані результати дослідження висвітлено у 14 наукових публікаціях, з-поміж яких 6 статей у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України, 2 статті у періодичному науковому виданні, проіндексованому у базі даних Web of Science Core Collection, та 6 публікацій, у яких додатково висвітлено наукові результати дисертації.

Усі публікації Тютюнник Анастасії Володимирівни, їх авторитетна і фахова апробація у процесі виступів і обговорень на науково-методичних, науково-практичних конференціях та заходах відбивають визначені авторкою ідеї, проаналізований матеріал і висновки.

7. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення й обсягу.

Робота Тютюнник Анастасії Володимирівни структурована відповідно до встановлених вимог побудови дисертації. Дисертація містить анотацію українською та англійською мовами, список публікацій, перелік умовних позначень і скорочень, вступ, три розділи, висновки до кожного розділу, загальні висновки, список використаних джерел, додатків. Список використаних джерел налічує 283 найменувань, з яких 133 іноземними мовами. Основний текст дисертації складає 194 сторінки, 10 таблиць, 67 рисунків, обсяг додатків – 31 сторінка, загальний обсяг роботи – 258 сторінок.

Зокрема у вступі, окрім актуальності чітко сформульовано мету та завдання, правильно визначено предмет й об'єкт дослідження, окреслено джерельну базу. Сформульована наукова новизна дає змогу зрозуміти, що дисертація містить чіткий алгоритм розв'язання поставлених завдань.

Перший розділ містить теоретичні основи візуалізації діяльності викладачів закладів вищої освіти, здійснено концептуальний аналіз дефініції «візуалізація результатів діяльності викладачів», що дозволило сформулювати авторське визначення зазначеного поняття. Значну увагу приділено систематизації типів та інструментів візуалізації для представлення результатів діяльності викладачів.

У другому розділі здійснено теоретичне обґрунтування та розробку методичного супроводу візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти. Зокрема, було визначено критерії та показники оцінювання ефективності візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти, розкрито зміст поняття «методичний супровід візуалізації результатів діяльності викладачів», реалізовано методичний супровід візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти.

Третій розділ містить експериментальну перевірку ефективності розробленого методичного супроводу візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти. Наведено результати статистичного аналізу

даних, отриманих під час експериментального дослідження, що дозволяє оцінити валідність та надійність запропонованого методичного супроводу.

Загальні висновки об'єктивно ґрунтуються на результатах дослідження, викладених у розділах, і своєю чергою, поширюють їх зміст і вагу в контексті висунутих авторкою положень.

Дисертація істотно виграє завдяки таблицям, малюнкам та додаткам, що покращують візуальне сприйняття матеріалу й певних положень роботи.

8. Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Висловлені у дисертації положення та ідеї є самостійними, оригінальними і добре продуманими. Аналіз тексту дисертації дозволяє констатувати дотримання здобувачкою вимог академічної доброчесності в повному обсязі.

9. Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

У цілому слід визначити високий науковий рівень розробок здобувачки в результаті проведених досліджень, обґрунтованість отриманих результатів та вказати на певні дискусійні положення і зауваження до роботи.

1. На наш погляд, було б доцільніше інформацію про візуалізацію даних на ст. 44-48 перенести у параграф «1.2. Феномен візуалізації: сутність, зміст, форми».

2. В структурно-логічній схемі методичного супроводу візуалізації результатів діяльності викладачів ЗВО (рис. 2.6) діагностичного блоку критерії та показники оцінювання ефективності візуалізації результатів діяльності викладачів візуально складно сприймаються було б доцільно скоротити текст або подати за допомогою скорочень.

3. Для зменшення змістового навантаження в Розділі 3 параграфи «3.1. Організація та проведення експерименту» та «3.2. Перевірка ефективності методичного супроводу візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти» перерозподілити між собою.

4. На жаль, в дисертації зустрічаються стилістичні неточності, огріхи.

Загалом, висловлені зауваження не є визначальними і не зменшують загальну наукову новизну та практичну значимість результатів та не впливають на позитивну оцінку дисертації Тютюнник Анастасії Володимирівни «Методика візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти» з спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

10. Загальний висновок про рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значущістю дисертація Тютюнник Анастасії Володимирівни відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти й накопичено теоретичні знання, уміння, навички та компетентності, достатні для розв'язання комплексних проблем у професійній та дослідницько-інноваційній діяльності, опановано методологію наукової діяльності.

11. Загальна оцінка дисертації і наукових публікацій щодо їхнього наукового рівня з урахуванням дотримання академічної доброчесності та щодо відповідності вимогам.

Проте зауваження, що висловлені вище, мають дискусійний характер, через що не зменшують наукову новизну, теоретичну та практичну значущість дисертації.

Дисертація «Методика візуалізації результатів діяльності викладачів закладів вищої освіти» за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40

«Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затверженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 за №155/30023.

Здобувачка Тютюнник Анастасія Володимирівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Офіційний опонент,

доктор педагогічних наук, професор,

завідувач кафедри педагогіки

вищої школи ДВНЗ

«Донбаський державний

педагогічний університет»

Яна ТОПОЛЬНИК

Підпис завідувача кафедри педагогіки вищої школи доктора педагогічних наук, професора Я.В. Топольник – засвідчую.

Начальник відділу кадрів

Є. С. Сілін